

NorskPluss Lydlære

Innholdsfortegnelse

1. Hva er NorskPluss Lydlære?	2
2. Uttale av vokaler og diftonger.....	2
3. Lytteøvelser	2
4. Minimale par	3
5. Orddiktat med lydrette ord for å øve vokaler	5
6. Konsonanter	7
7. Hører du lyden?.....	9
8. Resultatsiden	10

1. Hva er NorskPluss Lydlære?

NorskPluss Lydlære er en nettressurs med uttale- og lyttetrening som kan brukes på egenhånd eller i grupper. I klasser anbefaler vi å bruke ca. 15 minutter hver dag i starten av timen de første ukene av norskkurset.

Kurset krever ingen forkunnskaper i norsk, bortsett fra lese- og skriveferdigheter, da det ikke baserer seg på hvilke ord elevene har lært. Det passer både for nybegynnere og viderekomne.

2. Uttale av vokaler og diftonger

Kapittel 1 inneholder videoer som viser hvordan vi uttaler de korte og lange vokalene og diftongene. Vokalene uttales både alene og i lydrette ord. Elevene kan se på munnen mens de lytter til ordene og gjentar dem. Velg gjerne å vise videoen sammen med den vokalen dere øver på i kapittel 2 Vokaler.

NorskPluss
LYDLÆRE

nivå 1 Vokalene
Øv på uttale av vokalene

← 1 / 40 →

© CyberBook AS | Medvirkende

Vokalene
Øv på uttale av vokalene

Start →

☰ ← 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 ... →

3. Lytteøvelser

Kapittel 2 og 3 inneholder lytteøvelser med minimale ordpar og orddiktater. Det er fokus både på forskjellen mellom kort og lang vokal og forskjellen mellom vokaler og konsonanter som det er lette å blande.

Innholdsoversikt

1. Forside
2. Innhold
3. Vokaler
4. Kort eller lang A?
5. Kort eller lang E?
6. Orddiktat, kort og lang vokal
7. E eller I?
8. Kort eller lang I?
9. Orddiktat med E og I
10. O eller u?
11. Orddiktat med O og U (1)
12. Orddiktat med O og U (2)
13. Kort eller lang A?
14. I eller Y?
15. Orddiktat med I og Y
16. Kort eller lang Y?
17. A eller Æ?
18. Orddiktat med A og Æ
19. Kort og lang Æ
20. Å eller O?
21. Orddiktat med Å og O (1)
22. Orddiktat med Å og O (2)
23. Ø eller Å?
24. Kort eller lang Ø?
25. Orddiktat med Å og Ø
26. Diftonger: AI eller EI?
27. Orddiktat med AI, EI, AU og ØY
28. Resultat

4. Minimale par

Grunnen til at vi jobber med lytteøvelser, er at det er nødvendig å *høre* forskjellen på lyder, som i og y og ø og å, før man kan *uttale* dem. Øverst på hver side er det mulig å høre på lydene mange ganger og se hvordan ordet skrives, før man gjør oppgaven.

Når man klikker, får man en positiv lyd hvis man hørte riktig, og et negativt tut, hvis man gjør det feil. Når alle oppgavene er gjort, kan man klikke på en hake nederst. Da vises grønn farge for riktig og rød farge for feil. Det er mulig å slette svarene sine og gjøre oppgaven flere ganger.

Kort eller lang e?

Oppgave: Hva hører du? Klikk på *pen* eller *penn*.

pen

penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

pen penn

Feil totalt 6

Feil nå 3

Oppgaven kan gjøres individuelt eller felles i klassen. Når deltakerne har gjort oppgaven, er det viktig å øve på å si ordene på siden. Det kan gjøres i kor eller en og en. Be hver deltaker lese opp de riktige ordene etter tur for å se om de ikke bare kan høre forskjell, men også produsere lyden.

5. Orddiktat med lydrette ord for å øve vokaler

Orddiktaten med lydrette ord øver uttale samtidig som de bidrar til å øve skrivereglene. Er man bevisst på reglene for kort vokal + dobbel konsonant, vil det bli lettere både å forstå og skrive riktig.

Det er ikke viktig å forklare hva ordene betyr. Understrek at elevene her bare jobber med å lære seg å høre hvordan lydrette ord uttales og skrives. Jobb flere ganger med å skrive ordene helt til de klarer å gjøre alt rett. Gjør så oppmerksom på at ikke alle ord i norsk er lydrette, men at skrivereglene likevel vil gjelde i en lang rekke ord, og at de ikke lydrette, som er et mindretall, må man lære seg.

Orddiktat, kort og lang vokal

Oppgave: Lytt, gjenta og skriv.

 <input type="text" value="mat"/>	 <input type="text" value="lese"/>
 <input type="text" value="mase"/>	 <input type="text" value="ren"/>
 <input type="text" value="matt"/>	 <input type="text" value="lesse"/>
 <input type="text" value="masse"/>	 <input type="text" value="renn"/>

Vokal + dobbel konsonant er kort (*takk*). Vokal + én konsonant er lang (*tak*).

Orddiktatene kan gjøres individuelt eller felles i klassen. Når deltakerne har gjort oppgaven, er det viktig å øve på å si ordene. Det kan gjøres i kor eller en og en. Be så en og en deltaker stave ordene de har skrevet. Skriv ordet på tavla mens eleven leser bokstavene. Stemmer det med de bokstavene eleven faktisk har skrevet? Be flere av elevene stave ordene de har skrevet, helt til de klarer å stave riktig.

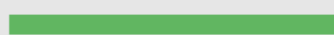
Orddiktat med o og u (1)

Oppgave: Lytt, gjenta og skriv.

 mor	 sol
 mur	 sunn
 sur	 ros
 lur	 munn

Feil totalt | 7

Feil nå | 0

Når man har skrevet alle ordene riktig får man en respons: *Bra, alt riktig!* - applaus og en grønn hake nederst.

6. Konsonanter

Konsonant-kapittelet har samme oppgavetyper som vokal-kapittelet. La gjerne elevene øve på de konsonantene som de har ekstra problemer med å uttale og skille mellom. På side 2 står er det en innholdsfortegnelse med direkte lenke til den siden man vil jobbe med.

På s. 13, 16 og 17 jobber vi spesielt med skriveregler for når man skriver *j* eller ikke etter *g*, *k* og *s*.

Innholdsoversikt

1. Forside
2. Innhold
3. P eller B?
4. Orddiktat med B og P
5. V eller F?
6. Orddiktat med V og F
7. B eller V?
8. Orddiktat med B og V
9. K eller G?
10. Orddiktat med K og G
11. R eller L?
12. Orddiktat med R og L
13. Orddiktat med GI, GEI, GY og GJ
14. Orddiktat med S og ST
15. SJ eller KJ?
16. Orddiktat med SJ, SKI og SKY
17. Orddiktat med KJ, KI og KY
18. Orddiktat med SKY, SKI, KI eller KY
19. Resultat

P eller B?

Oppgave: Hva hører du? Klikk på *pinne* eller *binne*.

pinne

binne

pinne binne

pinne binne

pinne binne

pinne binne

pinne binne

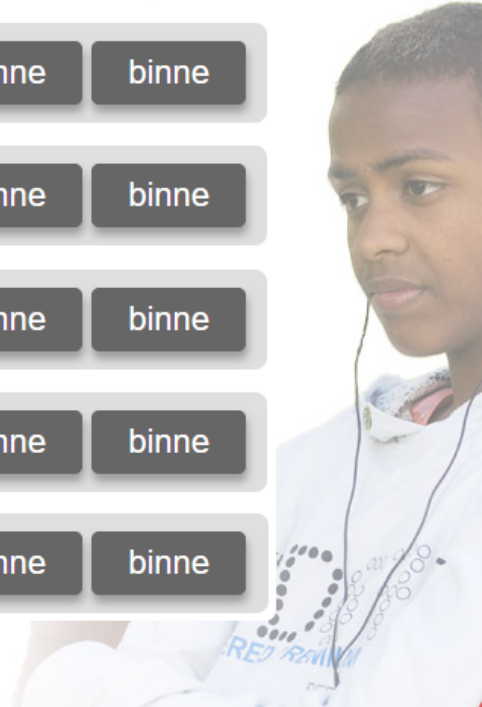
pinne binne

pinne binne

pinne binne

pinne binne

pinne binne

Orddiktat med B og P

Oppgave: Lytt, gjenta og skriv.

pose

7. Hører du lyden?

Mange elever har behov for å jobbe mer med å lytte ut lydene, det vil si å høre forskjell på to lyder som likner. I kapitlet Hører du lyden, skal elevene høre på ulike ord, og finne ut om f.eks. æ-lyden finnes i disse ordene.

NorskPluss
LYDLÆRE

nivå 1 Bokstaver og lyder
Hører du lyden?

← 8 / 21 →

Hører du lyden æ?

Oppgave: Lytt og klikk på ja eller nei.

	☐ ja	☒ nei	klør	
	☒ ja	☐ nei	blære	
	☐ ja	☒ nei	skolebrød	
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		
	☐ ja	☐ nei		

Føll totalt | Føll nå |

☰ ← 🏠 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ... 📊 →

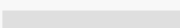

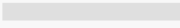

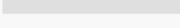
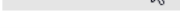
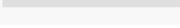
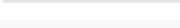
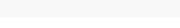
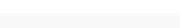
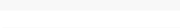
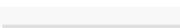
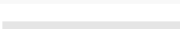
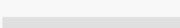

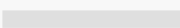
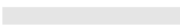

8. Resultatsiden

På siste side i kapitlene med selvrettende oppgaver er det en resultatside som viser hva eleven har gjort, og med hvor mange feil. Samtal med deltakerne om hva som er vanskelig å høre forskjell på og uttale.

NorskPluss
LYDLÆRE

nivå 1 Bokstaver og lyder
Vokaler

← 28 / 28 →

Resultat:			Feil totalt	Feil nå
Vokaler		0%	0	0
Kort eller lang a?		0%	0	0
Kort eller lang e?		0%	6	0
Orddiktat, kort og lang vokal		71%	6	2
E eller i?		0%	0	0
Kort eller lang i?		0%	0	0
Orddiktat med e og i		0%	0	0
O eller u?		0%	0	0
Orddiktat med o og u (1)		100%	7	0
Orddiktat med o og u (2)		0%	0	0
Kort eller lang a?		0%	0	0
I eller y?		0%	0	0
Orddiktat med i og y		0%	0	0
Kort eller lang y?		0%	0	0
A eller æ?		0%	0	0
Orddiktat med a og æ		0%	0	0
Kort og lang æ		0%	0	0
Å eller o?		0%	0	0